

Eduskunta

[1/3]

Sivistysvaliokunta

Asia: Lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020

***Teema:** Perustaitojen varmistaminen jokaiselle peruskoulun jättävälle nuorelle. Puutteellisten perustaitojen ja jatko-opintovalmiuden yhteys nuorten syrjäytymiseen ja toisen asteen opiskelun keskeytymiseen. Perusopetuksen laadun varmistamisen, oppilaiden tuen riittävyyden ja opettajien perus- ja jatkokoulutuksen kehittämisen nykyvaiheet. Perustaitojen puutteen vaikutus toisen asteen koulutuksessa.*

(Pääluku 29)

Suomen Luokanopettajat ry kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi vuoden 2020 budjettiesityksestä.

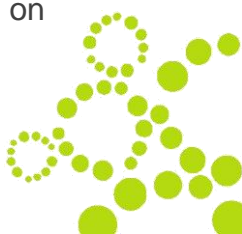
Yleistä

Hallituksen esitys eduskunnalle talousarviosta vuodelle 2020 lupaa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle taloudellista kasvua. Kasvatuksen ja koulutuksen rahoituksen lisääminen verrattuna viime vuosiin on erittäin myönteinen asia. Suomen menestyminen ja hyvinvointi perustuvat hyvään osaamiseen, joka aikaan saadaan koulutuksen eri tasoilla.

Suomen Luokanopettajat ry on kuitenkin tyytymätön perusopetuksen rahoitukseen. Perusopetuksen perusrahoituksen tulisi kasvaa, jotta 1-6 luokkien opetuksessa olisi riittävät ja yhdenvertaiset resurssit. Erityisesti huomiota tulisi kiinnittää opetusryhmäkokoihin ja yksilöllisen tuen riittävyyteen.

On hyvä, että perusopetukseen kohdennetaan merkittävä summa tasa-arvorahoitusta, mutta tällaisten erikseen anottavien kehittämisavustusten sijaan tulisi kasvattaa perusrahoitusta. Perusopetuksen kehittämisen tulisi olla pitkäjänteistä, eikä se saa perustua erillisiin hanke- yms. rahoituksiin.

Kuntien ja koulujen välillä on merkittäviä eroja opetuksen järjestämisessä. Luokkakoot vaihtelevat hyvin paljon ja erityisen epätasa-arvoiseen asemaan joutuvat oppilaat, jotka ovat suurissa ryhmissä jo alkuopetuksesta lähtien. Oppilaan kehitystä, oppimista ja kasvua voi tukea hyvin silloin, kun oppilasryhmät ovat riittävän pieniä ja opettajia on riittävästi.

Alakoulussa rakennetaan oppimistaitojen perusta, ja silloin annettu riittävä ja oikea-aikainen oppimisen tuki mahdollistaa sen, että oppilas myös jatkossa yläkoulussa ja toisen asteen koulutuksessa hallitsee ne perustaidot, joita häneltä vaaditaan.

Puutteellista lukutaitoa, toiminnanohjauksen taitoja tai oppimisen taitoja on vaikea enää kiritä kiinni toisella asteella, jolloin opetuksen pitäisi jo valmentaa ammattiin tai korkeakouluopintoihin.

Oppimisympäristöjen monipuolistamista on tehty kouluissa vuosia. Asianmukaiset, terveelliset tilat ovat ensisijaisen tärkeä asia lasten hyvinvoinnille koulussa. Oppimateriaalien ja opetusvälineiden puute eriarvoistaa oppilaita.

Oppimisen tuki on uudistettava

Oppimisen tuki (kolmiportainen tuki) pitää uudistaa, koska ainakaan nykyisellä resurssimallilla oppilas ei saa tarvitsemaansa tukea. Tähän asiaan ei ole kuitenkaan varattu rahoitusta, mikä on siis selkeä puute.

Inklusio ja opetusryhmät

Nykyisen lainsäädännön tuoma inklusiomalli ei ole toimiva, ellei se ole resurssoitu riittävästi. Keskeinen ehto inklusion toimivuuteen on riittävän pienet opetusryhmät ja toisella tapaa ilmaistuna oikea opettajamitoitus.

Edelleen on huomattava, että oppilaalla tulee olla oikeus pienryhmäopetukseen tuen vaiheen ja tason niin vaatiessa. Erityisryhmien määrä on vähentynyt huomattavasti viime vuosina koulutuksen järjestäjän säästökeinona. Valtionosuusjärjestelmän tai vastaavan rahoitusmallin tulisi tukea kuntia perustamaan uudelleen pienryhmiä erityistä tukea tarvitseville oppilaille, mikäli he sitä tarvitsevat.

Yleisopetuksen ryhmissäkin ensisijainen yleisen tuen muoto on pienempi ryhmä koko. Tämä resurssi on selvästi aliarvostettu. Jokaisella oppilaalla on oltava oikeus opettajaan, joka ehtii kohdata hänet yksilönä. Luokanopettajat kokevat vahvasti, että kiireellisin kehittämistoimi on saada jokainen Suomen peruskoulun opetusryhmä riittävän pieneksi. Tällöin yksilöllisen tuen antaminen on mahdollista ja lieveilmiöt, kuten huono työrauha vähenevät

Riittävän pieni ryhmäkoko ja riittävä opettajien määrä lisää myös turvallisuutta ja hyvinvointia.

Näihin asioihin ei hallituksen esityksessä talousarviosta 2020 ole osoitettu kehittämisvaroja, mikä on vakava puute.

Täydennyskoulutus

Opettajien täydennyskoulutukseen sekä sijaisten palkkaamiseen kouluttautumisen ajalle tulisi osoittaa varoja. Opettajan osaamisen kehittäminen haastavissa ja kuormittavissa opettamistilanteissa on jäänyt koulutuksellisesti huomioimatta.

Nykyiset opetussuunnitelmat ja kehittyvät oppimisympäristöt edellyttävät uudenlaista pedagogiikkaa ja siihen on saatava koulutusta.

Suomen Luokanopettajat ry

Marko Jokinen
Puheenjohtaja

